

DÉLMAGYARORSZÁG

SZEGED. Szerkesztőség: Somogyi ucca 22. I. em. Telefon: 13-33. - Kiadóhivatal, külsőnkönyvtár és jegyiroda: Aradi ucca 8. Telefon: 306. - Nyomda: Löw Lipót ucca 19. Telefon: 16-34. Távirat és levélcím: Délmagyarország Szeged.

Vasárnap, 1930 július 20

Ára 24 fillér

VI. évfolyam, 162. szám

ELŐFIZETÉS: Havonta helyben 3-20 vidéken és Budapesten 3-60, külföldön 6-40 pengő. - Egyes szám ára hétköznapi 16, vasár- és ünnepnap 24 fill. Hirdetések felvétele tarifá szerinti. Megjelentik hétfő kivételével naponta reggel

Az új városi költségvetés

III.

(A birka gyapja.) A számvevőség műhelyében tehát esztorgályozzák a jövő évi költségvetést. Most állnak rendbe a számsorok, melyek arra hivatottak, hogy a város életének egy esztendőre megszabják kereteit.

Mióta a belügyminisztérium állapítja meg a költségvetést, amióta a belügyminisztériumnak törvényen alapuló joga van a költségvetés egyes tételeinek módosításához, azóta a város költségvetési jogának gyakorlása voltaképpen nem más, mint a szükséges előmunkákat elvégzése a belügyminisztérium számára. A város költségvetési jogának gyakorlása körülbelül olyan arányban áll a város költségvetésével most, mint ahogy azelőtt a számvevőség előkészületi munkássága aránylott a város törvényhatósága által megállapított költségvetéshez. Azelőtt a számvevőség készítette elő, most a törvényhatóság készít elő. Azelőtt a törvényhatóság határozott, most a belügyminisztérium határoz.

A költségvetés realitása, a törvényhatóság akaratának érvényesülése más fronton is véreséget szenved. Amikor — mint a most folyó költségvetési évben — függőkölcsonként kellett felvenni a költségvetés kiadási tételeinek megvalósítására, sőt: a költségvetés hiányainak fedezésére, akkor voltaképpen elérkeztünk oda, ahol már nem az élet, hanem csak a törvény parancsa rendeli el a költségvetés összeállítását. A városnak már alig van szüksége költségvetésre, hiszen a költségvetéstől függetlenül folynak — inkább nem folynak — be a bevételek s a költségvetéstől függetlenül teljesítik a kiadásokat. Ha valamire pénzre kellett adni, nem volt akadály a költségvetési fedezet hiánya, a költségvetési fedezet hiánya legfeljebb ürügy volt, ha valamitől a pénzt meg akarták tagadni. (Amire, legalább egy irányban, nagyon kevés alkalom adódott.)

A város vezetősége függetlenítette magát a költségvetéstől s a törvény, mely a közigazgatás átalakítását tűzte ki célul, alig elhagyható alapot nyújtott ezeknek a függetlenségi törekvéseknek. Ha a törvény nem rendelné, a város talán szokásból, a tradíciókhoz való ragaszkodásból elkészítené mégis a költségvetését, mert mi mással tudná foglalkoztatni nyáron a számvevőséget és a pénzügyi bizottságot s mi mással töltené ki a szeptemberi közgyűlés munkaidejét? Nem kell azonban meglepődni azon, ha egyre kisebb hivatali törődés és egyre csökkenő érdeklődés kíséri ezt az élet céljait nem szolgáló muszájmunkát.

Az idén, úgy látszik, némi lendületet ennek az elcsökevényesedett érdeklődésnek csak az a hír ad, hogy a számvevőség a pótdó tizenöt százalékos emelésével tudja csak a költségvetés könyvelési egyenlegét biztosítani. Városi adó emelésére valóban ez a legkitűnőbb alkalom, amikor nincs miből megfizetni az eddigi adókat sem s amikor városfejlesztési célra csak költségvetési tétel jut, de egyellen elkölthető fillér sem. A mukaélküliség problémáját megoldottuk, a földhaszonbérletek kérdését el-

intéztük, az iparosok dolgoznak, a kereskedők vigan forgatják meg pénzüket, a pénzintézetekben egyre sokasodnak a betétek, mindenfelé jólét, gondtalanság és elégedettség. Most érkezett el az adómelesre »az idők teljessége«.

Még szerencse, hogy a kormány jóságos törődéssel vigyáz a polgárokra. Ez a jóságos törődés olyan, mint a birkákat tartó gazdái, aki éber szeretettel ügyel arra, hogy semmi se téphesse meg — rajta kívül — a juhok gyapját. A kormány erős kézzel vigyáz arra, hogy az önkormányzatok helyhatósági adókkal ne veszélyeztessék a polgárság adófizetési képességét. A hatvanöt százalékos pótdó fizető vá-

rosi polgárság nem tud annyi állami adót fizetni, mint az ötven százalékos városi pótdó fizető. A város polgársága nem bizhatik sem a hajbókoló kisgyűlésben, sem az engedelmis közgyűlésben. De bizhatik a kormány védelmében. Nem abban, hogy a kormány a polgárságot akarja megvédeni, hanem abban, hogy meg akarja védeni saját adóbevételeit. S a hatvanöt százalékos pótdó nemcsak a polgárság egzisztenciális romjai ellen merénylet, hanem merénylet az állami adók behajthatóságának biztonsága ellen is. S ha nincs is senki, aki megvédené a polgárságot, majd lesz erő, amelyik oltalmába veszi a polgárság adófizető képességét. A birka gyapját.

Zavaros polgármester és Vargha főtanácsos a székesfehérvári ügyészség fogházában

Budapesti detektívek házkutatást tartottak a főosztályosok lakásain, majd mindkettőt előállították az ügyészségre — Éjtelutáni őrizetbevételel?

(Budapesti tudósítók telefonjelentése.) Székesfehérvárról jelentik: A közigazgatási bizottság mai ülése tárgyalta a városhoz érkezett leiratot, amelyben az áll, hogy miután olyan bűncselekmények elkövetéséről van szó, amelyekben a megvesztegetés és hűllen kezelés látszata is fenforog, az ügyet az ügyészségnek is kiadták. Dr. Vojnich Ferenc bajai polgármester délelőtt tárgyalta az ügyészséggel és a főispánnal.

Egész Székesfehérvár lázas izgalommal leste egész nap a Zavaros polgármester és Vargha Elemér műszaki főtanácsos körüli eseményeket. Délután

két budapesti detektív érkezett Fehérvárra.

Az egyik azonnal Zavaros polgármester, a másik Vargha főtanácsos lakására ment, ahol házkutatást

tartottak. A detektívek ezután közölték, hogy parancsuk van a két főosztályosról

előállítani az ügyészségre.

Zavaros polgármester felindulva és indígtan tiltakozott az elővezetés ellen és han-

goztatta, hogy nem érti, miért nem idézték meg, miért kell őt az egész város szemeláttára detektívkísérettel végigvinni az utcákon.

Tényleg az egész város figyelte és szemlélte a budapesti detektívek ténykedéseit, szinte mindenki az utcán volt, amikor a polgármester autóba ült és a detektív az ügyész elé állította. Nyomban

megkezdtek kihallgatását.

Közben előállították Vargha Elemért is. A kihallgatás a késő éjszakai órákig tartott.

Nagy feltűnést keltett a törvényszék elnökeinek az a rendelkezése, amellyel a törvényszék épületéből mindenkit, így az újságírókat is kitiltotta. Az újságírók hiába tiltakoztak a szokatlan intézkedés ellen, este kénytelenek voltak elhagyni a törvényszék épületét.

A vizsgálóbíró éjféltkor eltávozott a törvényszék épületéből, de minden nyilatkozattétel elől elzárkózott.

Zavaros és Varghát lekísérték a fogházba,

ahol az éjszakát töltik. Nem lehetett megállapítani, hogy őrizetbevételel, vagy előzetes le-tartóztatásról van-e szó.

A „Vasgárda“ vasárnap be akar vonulni Besszarábiába

Féktelen pogromláztás a besszarábiai megyékben

Bukarest, július 19. A Szucsava megyében kiküldött hatóságok teljes eréllyel folytatják a vizsgálót az antiszemita agitáció ügyében. A vármegye földmivesei memorandumot nyújtottak át, amelyben azt követelik, hogy a kormány szállítsa le a bankoknál a kamatokat. Követelik, hogy tartozásaik törlesztését legalább három évvel halasszák el. A vizsgálat megállapította, hogy a halóságok nemörököségéből kifolyólag, különösen pedig a letartóztatásban lévő Neculcea nyugalmazott alezredes uszító propagandája miatt történhetett meg, hogy a parasztság ilyen követelésekkel áll elő. A vizsgálat megállapította, hogy a vidék lakossága teljes mértékben elő van készítve a forradalomra.

Landau képviselő kijelentette, hogy most vasárnap megőrténik a „Vasgárda“ bevonulása Besszarábiába s akkor mindenki annyit vehet el a zsidóktól, amennyit akar.

Csernovici jelentés szerint Felsővidék és Stája községekben súlyos antiszemita klengések voltak. Zelea Codreanu antiszemita vezér holnapra tervezte a Vasgárda nevű alakulat bevonulását Besszarábiába, a kormány azonban a bevonulást betiltotta. A Pruth folyó partján Sculani községben a katonai és polgári hatóságok vezetői elhatározták, hogy erős katonai fedezettel elzárják a Pruthton átvető hidat, hogy a Vasgárda tagjai ne vonulhassanak át rajta. Dania és Totu diákok, akiket szabadlábba helyeztek, Jassiba és